

Problems and Solution Suggestions in Classrooms with Immigrant Students According to Teachers' Views

Ahmet DOĞAN^a, Ela DOĞAN^b, Cezmi DANDIL^c

ABSTRACT

In this research, it is aimed to reveal the problems and solution suggestions experienced in the education-teaching process in classes with foreign students. In the research, one of the qualitative research designs, the phenomenological study design was used. The study group of the research consists of teachers working in Gaziantep city center who have foreign students in their classrooms. The study group of the research consists of 25 teachers determined by easy sampling method, which is one of the non-random sampling methods. A semi-structured interview form consisting of five questions developed by the researcher was used as a data collection tool. Content analysis was used to analyze the research data. In the study, it was concluded that the effects of foreign students on the education process in the classroom were as follows: not knowing the language, slowing down in education, disorganization/discipline, disharmony and the high number of foreign students. It was concluded that teachers' methods of solving the problems in classrooms with foreign students included mediating with those who know Turkish, desk mateship, communication with the family, encouraging Turkish language learning, organizing activities, pairing those who know Turkish with those who do not, getting to know the child, and creating level groups. Finally, it was determined that what should be done at the ministry level in solving the problems in classes with foreign students is to share foreign students equally among schools, to provide language education to foreign students first, and to reduce the number of foreign students in classes.

Keywords:

Foreign students,
teacher,
phenomenological study,

Submitted: 13/12/2024

Accepted: 13/03/2025

Published: 31/03/2025

Research Article

DOI:10.5281/zenodo.15089615

a.MoNE, Gaziantep, Türkiye. Orcid: 0009-0003-1167-9864, ahmet.dogan0231@gmail.com

b.MoNE, Gaziantep, Türkiye. Orcid: 0009-0001-4393-9857, ela.3240ed@gmail.com

c.MoNE, Gaziantep, Türkiye. Orcid: 0009-0003-5380-2090, pasam8001@hotmail.com

INTRODUCTION

Today, more migration is taking place than in any other period of history. Migration is the situation in which an individual moves away from the sociocultural and physical environment in which he/she has been living since birth and continues his/her life in a different sociocultural environment and physical environment. The phenomenon of migration can be individual or in communities. Although migration is a universal phenomenon, it occurs in almost every region of the world and continuously (Toker-Gökçe & Acar, 2018). Migration usually occurs due to wars and economic concerns. The fact that individuals do not feel that their basic assets such as life and property are safe in their environments is among the most important reasons for migration (Kirk & Winthrop, 2007).

Although migration affects individuals and societies in many ways, it is a process that makes it difficult for both parties to accept due to the fact that it takes place compulsorily (Crul et al., 2016). This is because in the case of migration, individuals with different sociocultural characteristics move to a new environment and have to adapt to its characteristics such as language, culture, entertainment, education and life (Reynolds & Bacon, 2018). In terms of the place/region of migration, mass migration may cause cultural conflicts, cultural degeneration, social problems, communication problems, social insecurity, lack of education and anarchy in the region of migration. In this respect, migration has important effects on the people who migrate and the region to which they migrate. The positive and negative effects of migration may vary according to the characteristics of the individuals who migrate and the characteristics of the individuals living in the migrated region (Hamilton & Moore, 2003).

Migration events affect individuals' lives in all aspects. Situations such as adaptation to differentiated sociocultural environments and education are among the important problems caused by migration. Although the education of migrant individuals is sometimes carried out independently, it is generally carried out within the educational institutions in the regions of migration and together with the local people (Bozkurt, 2023; Saritaş et al., 2016). The presence of these students in the educational environment affects the educational processes in various aspects. First of all, changes should be made in the design of classroom environments and education plans for the education of foreign students, and especially the skills of teachers who will teach in these classes should be improved. The competence of teachers, the education of foreign students and their harmony with local students are very important during this process (Toker-Gökçe & Acar, 2018). The presence of foreign students in the classroom environment may cause teachers to spend more effort in educational activities. Because the teacher's preparation of special lesson plans and activities for foreign students and the implementation of the prepared lesson plans and activities impose extra responsibilities on the teacher. Therefore, teachers need to spend more time and effort.

The presence of foreign students in schools and classrooms may cause adaptation problems and behavioral problems. Guidance services are needed for these students to recognize the school culture and to ensure their harmony with other students (Thomas, 2016). Otherwise, these students may exhibit attitudes and behaviors that negatively affect the school culture. They may also face problems such as being excluded by other students and being exposed to social, physical and psychological violence. In order to prevent and solve these problems, it is important for school administrators, teachers and all employees to receive in-service training to improve their human relations, education and management skills. Developing managerial and educational skills

can contribute to the solution of problems that arise in a crisis situation (İmamoğlu & Çalışkan, 2017). There may be more problems in schools and classrooms with foreign students than in schools and classrooms without these students. Researching and reporting the factors affecting this situation and developing and implementing solutions will contribute to the solution of the problems experienced in this regard (Şimşir & Dilmaç, 2018). For this purpose, it can be ensured that inclusive policies are followed at the ministry level, standards are established for the education of foreign students, teachers are trained and special classes are opened for this purpose when necessary. In addition, foreign students should undergo a certain training/acclimatization phase before being placed in classrooms and should be placed in normal classroom environments after they have a certain level of proficiency. Prejudices against foreigners can be overcome by raising awareness both in society and in educational institutions about the problems of foreign students and their education (Reynolds & Bacon, 2018).

Türkiye is an intensely migratory country due to its geographical location, sociocultural characteristics from the past and social structure. In a large part of these migration events, Türkiye is a center of accommodation, while in a significant part of them, it is in a geographical position where migrant individuals continue their lives. In migration from the Middle East and Asia to the West, Türkiye acts as a bridge, and individuals pass to Europe through Türkiye. However, in terms of sociocultural ties and living conditions, a significant portion of migrants coming to the country are in an effort to continue their lives in this country (Güngör & Şenel, 2018).

In recent years, Türkiye has been exposed to intense foreign migration due to the wars and civil unrest in the Middle East and neighboring countries. Since the 1990s, there have been mass migrations from countries such as Afghanistan, India, Pakistan, the Gulf countries, Iraq, Iran, Syria and Azerbaijan (Anderson et al, 2003; Thomas, 2016). In the last 10 years, more than 5 million people have migrated to Türkiye or to the West via Türkiye due to war. Due to the uncontrolled and compulsory nature of these migrations, special camps have been established in some geographies to provide education and other basic needs of refugees. One of the most important needs in this process was to meet the needs related to education and communication, and special educational content and training centers were prepared for refugees (İmamoğlu & Çalışkan, 2017). In the regions where refugees live intertwined with the society or where there are no camps, these people started to live intertwined with the local people and tried to sustain their existence in this way. During this ongoing process, the education of refugee children takes place in the same classrooms with Turkish students. However, in this process, it is thought that refugee students face educational problems as well as some difficulties being in the same class with local students. This situation may cause problems such as lack of language skills, miscommunication, behavioral problems, decreased motivation, school adaptation, inattention, reluctance and weakening in academic achievement (Şimşir & Dilmaç, 2018).

Purpose of the Research

In this study, it is aimed to determine the problems that occur in the education and training process in classes with foreign students according to teachers' opinions and to put forward solutions to these problems. For this purpose, evaluations will be made according to the opinions of teachers who continue to teach in schools with foreign students and answers to the following questions will be sought within the scope of the research;

- 1- What are teachers' views on the effects of foreign students on the education and training process in the classroom?
- 2- What are the views of teachers on how the performance of teachers with foreign students in their classrooms is affected?
- 3- What are the views of teachers on classroom management problems that arise in classes with foreign students?
- 4- What are the opinions of teachers on how they solve the problems in classes with foreign students?
- 5- What are teachers' suggestions on what can be done at the ministry level to solve the problems in classrooms with foreign students?

METHOD

Research Design

In this study, it was aimed to examine the problems experienced by teachers working in classrooms with foreign students in terms of teacher views. For this purpose, phenomenology study design, one of the qualitative research methods, was used in the study. In phenomenology studies, it tries to reveal the experiences, experiences and meanings that individuals attribute to a phenomenon and situation (Gill, 2014). In this context, the case study design was preferred in this study conducted to reveal the situation experienced by teachers in schools with foreign students.

Study Group

The study group of the research consists of 25 teachers working in primary schools in Şahinbey and Şehitkamil districts of Gaziantep province with refugee and Turkish students in their classes. Participant teachers were determined by convenience sampling method, which is one of the non-random sampling methods. Information about the demographic characteristics of the teachers is given in Table 1.

Table 1. *Distribution of teachers according to demographic variables*

Variables	Values	<i>f</i>
Task	Classroom teacher	23
	Preschool teacher	2
Seniority	6-10 years	8
	11-15 years	3
	16 year and above	14
Gender	Male	10
	Female	15
Education Status	Undergraduate	24
	Postgraduate	1
Total		25

Of the 23 classroom teachers and 2 preschool teachers who participated in the study, 10 were male and 15 were female. There are 8 teachers with a seniority of 6-10 years, 3 teachers with a seniority of 11-15 years, and 14 teachers with a seniority of 16 years or more. Of the participants,

24 were undergraduate and 1 was a postgraduate graduate. Preschool teachers consisted of preschool teachers in primary schools.

Data Collection Tools

A semi-structured interview form consisting of five questions developed by the researchers was used as a data collection tool. While preparing the interview form, the relevant literature on the problems experienced due to foreign students was analyzed. In this context, interview questions were determined in the context of the problems experienced by teachers. The relevant questions were sent to experts working in the relevant field to be examined for content validity. Taking into account the opinions of the experts, the questions were reorganized in terms of structure and content and sent to an academic working in the field of Turkish education to be examined in terms of comprehensibility. After the interview questions were revised in terms of content and comprehensibility, they were shared with two teachers for pilot implementation. After it was understood that there were no problems in this context, interviews lasting an average of 30-35 minutes were conducted with volunteer teachers who wanted to participate in the study. During the data collection process, teachers with a high number of foreign students in their classrooms were contacted and interviews were conducted at a time and place convenient for them.

Data Analysis

Content analysis method was used to analyze the research data. The main purpose of the data analysis process is to make sense out of the raw data. For this purpose, the researcher should interpret and simplify what he/she has read, his/her observations in the research and the information obtained from the people participating in this research, and create his/her own data in the light of the information he/she has obtained. In order to make sense of the data, the researcher should constantly move back and forth between the concrete data set and abstract concepts, definitions and interpretations, and use inductive and deductive methods together with reasoning methods (Corbin & Strauss, 2008). The findings and perspectives obtained at the end of this process constitute the essence of the study. In this process, there is no specific method for making sense of information and reaching self-knowledge. What is important here is to convey the meaning obtained from the data clearly through an analytical process (Leech & Onwuegbuzie, 2007). In this context, in order to obtain meaningful information from the raw data, the written interview data were analyzed in detail, codes were obtained from the meaningful data, and themes were determined by combining similar codes together.

FINDINGS

“The themes and codes of the answers to the question “What are the effects of foreign students on the education and training process in the classroom?” are given in Table 2 below.

Table 2. *Impact of foreign students on the education and training process*

Theme	Codes	f
Negative Impacts	Lack of language skills	17
	Stagnation in education	10
	Stagnation in education	5
	Incompatibility	4

High number of foreign students	3
---------------------------------	---

In line with the answers given by the teachers about the effects of foreign students on the education and training processes in the classroom, it is seen that codes such as Lack of language skills, Stagnation in education, disorganization/discipline, incompatibility and the high number of foreign students emerged within the theme of negative effects.

When the teachers' opinions are analyzed, it can be said that the negative effects of foreign students in the classroom are their inability to express themselves due to their inability to speak the language and slowing down the educational process. The following statements can be given as examples for the opinions of the teachers related to the theme.

"T3: Problems arise due to language problems, there is a troublesome and painful process in students' adaptation to school, and teaching reading and writing takes a lot of time."

"T7: The adaptation of foreign students to school takes a lot of time, which causes disruption of educational activities in the classroom and a decrease in the level of education."

The themes and codes of the responses to the question "How does the presence of foreign students in your classroom affect your performance as a teacher?" are given in Table 3 below.

Table 3. *The impact of foreign students in the classroom on teacher performance*

Theme	Codes	f
Performance Effect	Increased effort and reduced productivity	17
	Lack of language skills	8
	Inability to get along/miscommunication	4
	Reluctance	4
	Low yield	3

When the themes and codes that emerged from the statements about the impact on the performance of teachers with foreign students in their classrooms were examined, it was seen that codes such as making more effort and low performance, language, incomprehension / miscommunication, reluctance and low efficiency were formed within this theme.

When the teachers' opinions were analyzed, it was seen that the codes frequently expressed by the teachers were: Exerting too much effort, low performance and not knowing the language. Therefore, having foreign students in the classroom may cause teachers to spend more effort. There may be a decrease in the teacher's performance due to the fact that he/she thinks that he/she cannot get the return for the effort he/she has spent. It can also be said that there are language problems in communication. The following statements can be given as examples of teachers' views on the theme.

T8: It affects my performance negatively. I repeat the subjects more than necessary."

T14: Although I take care to keep my performance at the same level, my performance is negatively affected and I cannot get enough reward for my effort."

T20: I have language problems, we try to explain and understand only visually. Besides, the education they receive at home is effective, the level of education they receive at home is very low."

The themes and codes of the responses to the question “What are the classroom management problems that arise in classes with foreign students?” are shown in Table 4 below.

Table 4. *Classroom management problems in classrooms with foreign students*

Theme	Codes	f
Problems	Discipline/classroom management	13
	Lack of communication	12
	Indifference	2
	Level difference	2

When the opinions of the teachers regarding the classroom management problems that arise in classes with foreign students were examined, it was determined that codes such as discipline/classroom management, miscommunication/language, indifference and level difference were formed within the theme of problems.

When the teachers' opinions are analyzed, it can be said that the problems that frequently arise in classes with foreign students are: discipline, classroom management, miscommunication and language problems. The following statements can be given as examples of teachers' views on the theme.

T6: “Especially students with language problems are prone to violence against their friends because they do not understand the subject matter and they are often subjected to violence from their families.”

T9: “When I ask them to take out notebooks, they take out books. I ask them to bring out writing notebooks and they bring out math tests. Course materials are not available all the time. We give them and the next day they are gone again. This turns the classroom management upside down.”

T18: “We have a lot of problems with children with whom we do not speak the same language, especially in following the classroom rules. Since children cannot understand the teacher clearly due to communication problems, their attention is directed to different areas. In this case, it causes a waste of time because it requires constant warning.”

The themes and codes of the responses to the question “How do you solve the problems in classes with foreign students?” are given in Table 5 below.

Table 5. *Solving problems in classrooms with foreign students*

Theme	Codes	f
Solution methods	Intermediation with Turkish speakers	5
	Queue friendship	3
	Communication with family	3
	Encouragement to learn Turkish	3
	Organize events	3
	Matching those who know with those who don't know	2
	Getting to know the child	1

Level groups	1
--------------	---

When the answers given by the teachers to the question of how do you solve the problems in classes with foreign national students were examined, it was determined that a theme emerged as solution methods and within this theme, codes such as mediating with those who know Turkish, desk mateship, communication with the family, encouraging Turkish learning, organizing activities, matching those who know with those who do not know, getting to know the child and level groups were formed.

When the teachers' opinions were analyzed, it was determined that the solution methods frequently used by the teachers to solve the problems in classes with foreign national students were mediation with Turkish speakers, desk mateship and communication with the family. The following statements can be given as examples of teachers' views on the theme.

T10: "First of all, I choose an interpreter from the students whose Turkish is good. I handle the communication there through this student when necessary until the students understand me. In order to solve the problems in the classroom, I make family visits and exchange ideas with the parents in order to get to know the environment where the child lives and to understand the child better and find an appropriate solution."

T17: "Necessary studies are carried out to solve the problems with the cooperation of the family guidance counselor. The reasons for the problems are tried to be found by establishing a connection with the students."

T22: "We ask for help from a student who speaks Turkish in the classroom. We remind the rules. We try to solve problems by talking. Since we know that students of Turkish origin should get along with students of Turkish origin in unity and solidarity, we work towards this."

The themes and codes of the responses to the question "What should be done at the ministry level to solve the problems in classrooms with foreign students?" are given in Table 6 below.

Table 6. Themes and codes related to what needs to be done at the ministry level to solve the problems

Theme	Codes	f
Fiziksel	Equal sharing to schools	11
	Class size (number of foreign students) should be reduced	4
	Foreign students in the same school	2
Eğitsel	Language education should be given first	7
	Starting education from pre-school	2
	Additional source books should be prepared	2
	Support education	1
	Family education should be provided	1

When the opinions of the teachers about what should be done at the ministry level to solve the problems in the classrooms with foreign students were analyzed, it was determined that 2 themes emerged as physical and educational. When these themes were analyzed, it was determined that codes were formed within the physical theme: equal sharing to schools, class size (the number of foreign students) should be reduced and foreign students should be admitted to

the same school. Within the educational theme: language education should be provided first, education should start from preschool, additional resource books should be prepared, support education and family education should be provided.

When the opinions of the teachers are analyzed, it is seen that the activities to be carried out at the ministry level to solve the problems in the classes with foreign students are to distribute foreign students equally to schools and classes, to provide language education to foreign students first, and to ensure a balanced distribution of the number of foreign students to schools and classes. The following statements can be given as examples of teachers' views on the themes.

T17: *"First of all, foreign students should be distributed equally among the institutions. As long as there is no overcrowding in certain institutions, I believe that the problems that arise will be solved easily."*

T19: *"First of all, the child should receive language training and be subjected to an exam before reaching the primary school level. If he/she does not know Turkish at a sufficient level, he/she should not start school. When they start primary school, grade repetition should be brought back for every student at primary school level."*

T23: *"The number of foreign students in each class should be regulated so that it does not exceed 3 or 5."*

DISCUSSION, CONCLUSION and RECOMMENDATIONS

In the study, it can be said that the situations that negatively affect the education and training process of foreign students in the classroom are lack of language skills, irregularity/discipline, incompatibility and the high number of foreign students. Although teachers spend more effort, failure to achieve the expected level of success in students may cause teachers' performance to decrease. It was determined that language and incomprehension / miscommunication were experienced. Çolak and İşeri (2022) conducted a study to determine the educational problems of asylum-seeking students according to school administrators and found that foreign students have language problems, adaptation problems, family, psychological and economic problems. Kırdar (2022) examined the views of school administrators and teachers on the problems they experience with foreign students and found that communication, adaptation, cultural differences, behavior and discipline problems were reported. Yılmaz & Demir (2021) conducted a study on the evaluation of classroom teachers' problems related to foreign students and their suggestions for solutions. In their study, it was stated that the problems experienced were concentrated within the framework of language and communication problems, as well as adaptation, communication problems with the family, and behavioral problems due to students' sociocultural differences. Similarly, Doğan & Özdemir (2019), Kiremit & Kiremit, Akpınar & Akcan (2018) and Güngör & Şenel (2018) found that teachers with foreign national students in their schools and classrooms experienced various problems and that these problems negatively affected both the school and classroom environment. In addition, it was stated that it caused problems such as discipline problems among students, lack of motivation and weakening of academic achievement among students. In the study conducted by Sarıtaş et al. (2016) on the problems encountered with foreign students in primary schools, it was stated that students had behavioral and language problems, and there were also communication problems between the school and the Ministry of National Education. It was determined that there were communication problems between teachers, students and parents during the education process. In their study, Şimşir and Dilmaç (2018) concluded that the problems arising from foreign students are not

knowing the language, being reluctant to learn Turkish, having difficulty in communicating with Turkish students, and the school administration having difficulty in communicating with parents. Bahar and Yılmaz (2019), in their study conducted with foreign students, emphasized that adaptation problems and language problems are the most important problems experienced by students. Similarly, in a study conducted by Başar et al. (2018) to determine the problems of foreign students studying in different provinces, it was stated that the most important problems were communication and unwillingness to learn the language.

It was concluded that the teachers' methods of solving problems in classes with foreign students were as follows: getting help from students who know Turkish, desk mateship, communication with the family, encouraging them to learn Turkish, organizing activities, matching those who know Turkish with those who do not, getting to know the child and creating level groups. In addition, it was determined that there were suggestions for solving the problems such as distributing foreign students equally to schools and classes, giving language education to foreign students first and reducing the number of foreign students in classes. According to Çolak and İşeri (2022), in their research on determining the educational problems of asylum-seeking students according to school administrators, it was determined that language courses were opened, adaptation seminars were given, visits were made to families and parents, and psychological counseling services were provided to solve the problems they experienced. Kırdar (2022) examined the opinions of school administrators and teachers on the problems they face with foreign students. In the study, it was stated that it is important to include parents in the adaptation processes, to ensure a balanced distribution of students to schools and classes, to direct them to language courses before starting school, to start Turkish education at an earlier age and to solve this language problem before starting school. Sarıtaş et al. (2016) conducted a study on the problems encountered with foreign students in primary schools and found that these problems can be solved by creating kindergartens, implementing an orientation program, using the one-class, one-school model, creating a special unit in National Education, and prioritizing language education. Şimşek and Öztürk (2016) examined the opinions of classroom teachers on Syrian students, and as a result of the research, it was stated that determining the levels of foreign students and placing them in classes, providing language education and school adaptation training before starting school, and improving communication with parents could be beneficial.

In the study, it was determined that the presence of foreign students in the same class with Turkish students caused inadequacies in teachers, as well as questions such as language, ignorance, material problems, lack of understanding and incompatibility, and especially students were more negatively affected academically. Kırdar (2022) examined the views of school administrators and teachers on the problems they experienced with foreign students. In the study, it was stated that school administrators and teachers experienced communication problems, adaptation problems, cultural differences, behavior and discipline problems. Similarly, in their studies, Doğan & Özdemir (2019), Kiremit and Akpınar & Akcan (2018) and Güngör and Şenel (2018) stated that teachers who have foreign students in their schools or classes experience various problems and that these problems negatively affect the school and classroom environments. Şimşir and Dilmaç (2018) concluded that the problems experienced in schools where foreign students are present are difficulties in communicating due to not knowing the language. Bahar and Yılmaz (2019), in their research with foreign students, emphasized that the most important problems experienced by foreign students in the same class with Turkish students

were adaptation problems to school and not knowing the language. Similarly, in the research conducted by Başar et al. (2019), it was stated that the most important problems in the presence of foreign students in the class were communication and language problems.

When the research results and similar findings in the literature are evaluated together, it can be said that the most important problems in classes and schools where foreign students are present are not knowing the language and the problems they experience in communication, and behavioral problems, adaptation problems, social and psychological problems can also be experienced. In order to solve these problems as soon as possible, considering the suggestions made by the teachers, it should be ensured that the foreign students have basic language skills before being placed in the classes with Turkish students and foreign students should be distributed in a balanced way among the schools and classes. In this way, the adaptation process of the students should be facilitated and their acceptance by the Turkish students should be supported.

In this research, which examines the problems and solution suggestions regarding the education and teaching process in classes with foreign students, interviews were conducted with 25 teachers who have foreign students in their classes. The following results were reached by analyzing the data obtained from the interviews with teachers working in schools in Şahinbey and Şehitkamil districts of Gaziantep province:

- It was concluded that the effects of foreign students on the education process in the classroom are not knowing the language, slowing down of education, irregularity/indiscipline, incompatibility and the high number of foreign students.
- It was concluded that teachers who had foreign students in their classes put in more effort to affect their performance and as a result, teacher performance was negatively affected, and themes such as language, misunderstanding/miscommunication, reluctance and low productivity emerged.
- It was concluded that the classroom management problems that occur in classes with foreign students are discipline/classroom management, lack of communication/language, indifference and level differences.
- It was concluded that the methods of teachers to solve problems in classes with foreign students were mediating with those who know Turkish, desk mates, communication with the family, encouraging learning Turkish, organizing activities, matching those who know with those who do not, getting to know the child and creating level groups.
- It has been concluded that the things that should be done at the ministry level to solve the problems in classes with foreign students are to distribute foreign students equally among schools and classes, to provide language education to foreign students as a priority and to reduce the number of foreign students in classes.

Recommendations

The education of foreign students who came to Türkiye as a result of migration is an important issue. As a result of the research on the problems of students in schools where foreign students are located and the solutions to these problems, the following suggestions were developed.

- Foreign students should be provided with certain levels of Turkish language skills before being placed in classes with Turkish students.
- It has been observed that foreign students experience problems such as incompatibility and disorder in the classes they are in. In order to solve these problems, adaptation programs can be prepared and implemented for foreign students and their families.
- Teachers with a high number of foreign students are reluctant, and problems such as low efficiency and performance occur. Therefore, support training and incentives can be provided to these teachers.
- Foreign students can be distributed equally to schools and classes, preventing these students from congregating in certain schools or centers. In this way, the negative effects that occur in educational environments can be minimized.
- Additional resource books can be given to foreign students so that they can receive a better education
- The adaptation process can be accelerated by organizing trainings for the families of foreign students.

Authors' Contribution Rate

Contribution rates of all authors are equal.

Conflict of Interest

There is no conflict of interest with any person or institution.

REFERENCES

- Anderson, A., Hamilton, R., Moore, D., Loewen, S., & Frater-Mathieson, K. (2003). Education of refugee children: Theoretical perspectives and best practice. In *Educational interventions for refugee children* (pp. 15-25). Routledge.
- Bahar, H. & Yılmaz, O. (2018). Ahıskan, göç ve eğitim. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 6(2), 238-257. <https://doi.org/10.14689/issn.2148-2624.1.6c2s11m>
- Başar, M. Akan, D. & Çiftçi, M. (2018). Mülteci öğrencilerin bulunduğu sınıflarda öğrenme sürecinde karşılaşılan sorunlar. *Kastamonu Education Journal*, 26 (5), 1571-1578. <https://doi.org/10.24106/kefdergi.427432>
- Bozkurt, B. (2023). Suriyeli Öğrencilerin Yoğun Olduğu Sınıflarda Öğretmenlerin Yaşadığı Sorunlar ve Çözüm Önerileri. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 12(4), 1222-1235. <https://doi.org/10.33206/mjss.1245359>
- Corbin, J., & Strauss, A. (2008). *Basics of qualitative research techniques and procedures for developing grounded theory (third edition)*. Sage.
- Crul, M., Keskiner, E., Schneider, J., Lelie, F., & Ghaemina, S. (2016). No lost generation? Education for refugee children. A comparison between Sweden, Germany, The Netherlands and Türkiye. *The integration of migrants and refugees*. Florence: European University Institute.

- Çolak, İ., & İşeri, E. T. (2022). Okul yöneticilerine göre sığınmacı öğrencilerin eğitim sorunları. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2022(18), 93-113. <https://doi.org/10.46778/goputeb.1027707>
- Doğan, S., & Özdemir, Ç. (2019). Sivas ilinde öğrenim gören yabancı uyruklu öğrencilerin okul iklimine etkisinin incelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(69), 124-141. <https://doi.org/10.17755/esosder.411180>
- Gill, Michael J. (2014). The possibilities of phenomenology for organizational research. *Organizational Research Methods*, 17(2), 118-137. <https://doi.org/10.1177/1094428113518348>
- Güngör, F., & Şenel, E. A. (2018). Yabancı uyruklu ilkök öğrencilerinin eğitim-öğretiminde yaşanan sorunlara ilişkin öğretmen ve öğrenci görüşleri. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 8(2), 124-173. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/525778>
- Hamilton, R., ve Moore, D. (2003). Education of refugee children: Documenting and implementing change. In *Educational interventions for refugee children* (pp. 120-130). Routledge.
- İmamoğlu, H. V., & Çalışkan, E. (2017). Yabancı uyruklu öğrencilerin devlet okullarında ilkök eğitime dair öğretmen görüşleri: Sinop ili örneği. *Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(2), 529-546. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/374280>
- Kırdar, G. (2022). *Okul yöneticisi ve öğretmenlerinin yabancı uyruklu öğrencilerle yaşadıkları sorunlara ilişkin görüşleri* [Tezsiz Yüksek Lisans Projesi]. Pamukkale Üniversitesi.
- Kiremit, R. F., Akpınar, Ü., & Akcan, A. T. (2018). Suriyeli öğrencilerin okula uyumları hakkında öğretmen görüşleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 26(6), 2139-2149. <https://doi.org/10.24106/kefdergi.428598>
- Kirk, J., & Winthrop, R. (2007). Promoting quality education in refugee contexts: Supporting teacher development in Northern Ethiopia. *International Review of Education/Internationale Zeitschrift Für Erziehungswissenschaft/Revue Internationale De l'Education*, 53(5/6), 715-723. <https://www.jstor.org/stable/27715426>
- Leech, N. L. & Onwuegbuzie, A. J. (2007). An array of qualitative data analysis tools: A call for data analysis triangulation. *School Psychology Quarterly*, 22, 557-584. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/1045-3830.22.4.557>
- Reynolds, A. D., & Bacon, R. (2018). Interventions supporting the social integration of refugee children and youth in school communities: A review of the literature. *Advances in social work*, 18(3), 745-766. <https://doi.org/10.18060/21664>
- Sarıtaş, E., Şahin, Ü. & Çatalbaş, G. (2016). İlkokullarda yabancı uyruklu öğrencilerle karşılaşılan sorunlar. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 25 (1), 208-229. <https://dergipark.org.tr/en/pub/pausbed/issue/34754/384374>
- Şimşek, H. & Öztürk, M. (2016, Eylül). Suriyeli öğrencilere dair sınıf öğretmenlerinin görüşleri: Konya - Mehmet Hasan Sert ilkökulu örneği. *2nd International Congress on Applied Sciences: Migration, Poverty and Employment*, (s. 494-502). Konya, Türkiye.
- Şimşir, Z., & Dilmaç, B. (2018). Yabancı uyruklu öğrencilerin eğitim gördüğü okullarda öğretmenlerin karşılaştığı sorunlar ve çözüm önerileri. *İlköğretim Online*, 17(2), 1116-1134. <https://doi.org/10.17051/ilkonline.2018.419647>
- Thomas, R. L. (2016). The right to quality education for refugee children through social inclusion. *Journal of Human Rights and Social Work*, 1(4), 193-201. <https://doi.org/10.1007/s41134-016-0022-z>

- Toker-Gokce, A., & Acar, E. (2018). School principals' and teachers' problems related to the education of refugee students in Türkiye. *European Journal of Educational Research*, 7(3), 473-484. <https://doi.org/10.12973/eu-jer.7.3.473>
- Yılmaz, E. A. (2019). *2011 sonrası Türkiye'ye gelen Suriyelilerin toplumsal uyum süreci ve sorunları: Aydın ilinde bir alan araştırması* [Yayınlanmamış Doktora Tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Yılmaz, N. Y. & Demir, E. (2021). Sınıf öğretmenlerinin yabancı uyruklu öğrencilere ilişkin sorunları ile çözüm önerilerinin değerlendirilmesi. *Kalem Uluslararası Eğitim ve İnsan Bilimleri Dergisi*, 11(2), 535-556. <https://doi.org/10.23863/kalem.2021.197>

Öğretmen Görüşlerine Göre Göçmen Öğrencilerin Yoğun Olarak Bulunduğu Sınıflarda Yaşanan Sorunlar ve Çözüm Önerileri

Ahmet DOĞAN^a, Ela DOĞAN^b, Cezmi DANDIL^c

ÖZET

Bu araştırmada yabancı uyruklu öğrencilerin bulunduğu sınıflarda eğitim-öğretim sürecinde yaşanan sorunlar ve çözüm önerilerinin ortaya konulması amaçlanmıştır. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden biri olan olgubilim çalışması deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu sınıfında yabancı uyruklu öğrenciler bulunan Gaziantep il merkezinde görev yapan öğretmenler oluşturmaktadır. Araştırmanın çalışma grubunu seçkisiz olmayan örnekleme yöntemlerinden biri olan kolay örnekleme yöntemi ile belirlenen 25 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilmiş olan ve beş sorudan meydana gelen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırma verilerinin analizinde içerik analizi kullanılmıştır. Araştırmada yabancı uyruklu öğrencilerin sınıf içindeki eğitim öğretim sürecine etkilerinin dil bilmeme, eğitimde yavaşlama, düzensizlik/disiplinsizlik, uyumsuzluk ve yabancı öğrenci sayısının fazla olması şeklinde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Sınıfında yabancı uyruklu öğrenci bulunan öğretmenlerin performansını etkilemesine ilişkin daha fazla çaba harcama ve performans düşüklüğü, dil, anlaşılmama/iletişimsizlik, isteksizlik ve verim düşüklüğünün ortaya çıktığı sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerin, yabancı uyruklu öğrencilerin bulunduğu sınıflardaki sorunları çözme yöntemlerinin Türkçe bilenlerle aracılık yaparak, sıra arkadaşlığı, aile ile iletişim, Türkçe öğrenmeye teşvik etme, etkinlikler düzenleme, bilenleri bilmeyenlerle eşleştirme, çocuğu tanıma ve seviye grupları oluşturma şeklinde olduğu belirlenmiştir. Son olarak yabancı uyruklu öğrencilerin bulunduğu sınıflardaki sorunların çözümünde bakanlık düzeyinde yapılması gerekenlerin yabancı öğrencilerin okullara eşit şekilde paylaşılması, yabancı uyruklu öğrencilere öncelikle dil eğitiminin verilmesi ve sınıflardaki yabancı uyruklu öğrenci sayısının azaltılması şeklinde olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler:

Yabancı uyruklu öğrenci,
öğretmen,
durum çalışması,

Yükleme: 13/12/2024

Kabul: 13/03/2025

Yayınlanma: 31/03/2025

Araştırma Makalesi

DOI:10.5281/zenodo.15089615

a.MEB, Gaziantep, Türkiye. Orcid: 0009-0003-1167-9864, ahmet.dogan0231@gmail.com

b. MEB, Gaziantep, Türkiye. Orcid: 0009-0001-4393-9857, ela.3240ed@gmail.com

c. MEB, Gaziantep, Türkiye. Orcid: 0009-0003-5380-2090, pasam8001@hotmail.com

GİRİŞ

Günümüzde, tarihin her döneminde olduğundan daha fazla oranda göç olayı gerçekleşmektedir. Göç, bireyin doğumundan itibaren içerisinde bulunduğu sosyokültürel ve fiziki ortamdaki uzaklaşarak, farklı sosyokültürel çevre ve fiziksel ortamda yaşamını sürdürmesi durumudur. Göç olgusu bireysel ya da topluluklar halinde olabilir. Göç olayı evrensel bir olgu olmakla birlikte, neredeyse dünyanın her bölgesinde ve sürekli olarak gerçekleşmektedir (Toker-Gökçe & Acar, 2018). Göç genellikle savaşlar ve ekonomik kaygılar nedeniyle gerçekleşmektedir. Bireylerin bulundukları ortamlarda can ve mal gibi temel varlıklarını güvende hissetmemeleri, meydana gelen göçlerin en önemli sebepleri arasındadır (Kirk & Winthrop, 2007).

Göç, bireyler ve toplumları birçok açıdan etkilemekle birlikte zorunlu olarak gerçekleşmesi nedeniyle esasında her iki tarafın da kabullenmesini zorlaştıran bir süreci ifade etmektedir (Crul vd., 2016). Çünkü göç durumunda farklı sosyokültürel özelliklere sahip birey yeni bir çevreye taşınmakta, oranın dil, kültür, eğlence, eğitim, yaşam gibi özelliklerine uyum sağlamak zorunda kalmaktadır (Reynolds & Bacon, 2018). Göç edilen yer /bölge açısından ise göçün toplu bir şekilde gerçekleşmesi göç edilen bölgede kültürel çatışmaların, kültür yozlaşmalarının, sosyal sorunların, iletişim problemlerinin, toplumsal güvensizliğin, eğitimsizlik ve anarşi gibi olumsuz durumların ortaya çıkmasına sebep olabilmektedir. Bu bakımdan göç olayı, göç eden insanlar ve göç edilen bölge açısından önemli etkiler meydana getirmektedir. Göçün olumlu ve olumsuz etkileri, göç eden bireylerin özellikleri ve göç edilen bölgede yaşayan bireylerin özelliklerine göre değişebilmektedir (Hamilton & Moore, 2003).

Göç olayları bireylerin yaşamlarını bütün yönleriyle etkilemektedir. Farklılaşan sosyokültürel çevrelere uyum sağlama ve eğitim gibi durumlar, göçün ortaya çıkardığı önemli sorunlardandır. Göç eden bireylerin eğitimi bazen bağımsız olarak gerçekleştirilse de genel olarak göç edilen bölgelerdeki eğitim kurumları içerisinde ve yerel halkla birlikte gerçekleştirilmektedir (Bozkurt, 2023; Sarıtaş vd., 2016). Bu öğrencilerin eğitim öğretim ortamında bulunmaları, eğitim öğretim süreçlerini çeşitli yönleriyle etkilemektedir. Öncelikle yabancı uyruklu öğrencilerin eğitimi için sınıf ortamlarının tasarımı ve eğitim öğretim planlarında değişiklikler yapılmalı ve özellikle bu sınıflarda eğitim verecek öğretmenlerin becerilerinin geliştirilmesi sağlanmalıdır. Öğretmenlerin yeterlilik durumları, yabancı uyruklu öğrencilerin eğitimi ve yerli öğrencilerle uyum içerisinde olmaları bu süreç zarfında oldukça önemlidir (Toker-Gökçe & Acar, 2018). Sınıf ortamında yabancı uyruklu öğrencilerin bulunması, öğretmenlerin eğitim öğretim faaliyetlerinde daha fazla çaba harcamalarına neden olabilmektedir. Çünkü öğretmenin yabancı uyruklu öğrencilere yönelik özel ders planı ve etkinlikleri hazırlaması, hazırlanan ders planı ve etkinliklerin uygulanması öğretmene ekstra sorumluluklar yüklemektedir. Dolayısıyla öğretmenlerin daha fazla emek ve zaman harcaması gerekmektedir.

Okullarda ve sınıflarda yabancı uyruklu öğrencilerin bulunması, uyum problemleri ile davranış sorunlarının ortaya çıkmasına neden olabilmektedir. Bu öğrencilerin okul kültürünü tanımaları ve diğer öğrencilerle uyumunun sağlanması için rehberlik hizmetlerine ihtiyaç duyulmaktadır (Thomas, 2016). Aksi takdirde bu öğrenciler, okul kültürünü olumsuz etkileyen tutum ve davranışlar sergileyebilmektedirler. Ayrıca diğer öğrenciler tarafından dışlanma, sosyal, fiziksel ve psikolojik şiddete maruz kalma gibi sorunlarla karşılaşabilmektedirler. Bu sorunların önlenmesi ve çözülebilmesi amacıyla okul yöneticileri başta olmak üzere öğretmenler ve tüm çalışanların insan ilişkileri, eğitim öğretim ve yönetim becerilerinin geliştirilmesi için hizmet içi eğitim almaları önemlidir. Yönetimsel ve eğitsel becerilerin geliştirilmesi, yaşanabilecek kriz

durumda ortaya çıkan sorunların çözümüne katkı sağlayabilecektir (İmamoğlu & Çalışkan, 2017). Yabancı uyruklu öğrencilerin bulunduğu okul ve sınıf ortamlarında bu öğrencilerin bulunmadığı okul ve sınıf ortamlarına göre daha fazla sorun yaşanabilmektedir. Bu duruma etki eden unsurların araştırılarak rapor haline getirilmesi ve çözüm yollarının geliştirilerek uygulanması bu konuda yaşanan sorunların çözümüne katkı sağlayacaktır (Şimşir & Dilmaç, 2018). Bunun için bakanlık düzeyinde kapsayıcı politikaların izlenmesi, yabancı uyruklu öğrencilerin eğitimi için standartların oluşturulması, öğretmenlerin yetiştirilmesi ve gerektiğinde bu amaca yönelik özel sınıfların açılması sağlanabilir. Ayrıca yabancı uyruklu öğrenciler sınıflara yerleştirilmeden önce belirli bir eğitim/uyum aşamasından geçirilmeli ve belirli bir yeterlik düzeyine sahip olduktan sonra normal sınıf ortamlarına yerleştirilmelidirler. Yabancı uyruklu öğrencilerin sorunları ve eğitimlerinin sağlanmasına yönelik hem toplumda hem de eğitim öğretim kurumlarında farkındalık geliştirerek, yabancılara karşı ön yargıların aşılması sağlanabilir (Reynolds & Bacon, 2018).

Türkiye sahip olduğu coğrafi konumu, geçmişten gelen sosyokültürel özellikleri ve toplumsal yapısı nedeniyle yoğun bir şekilde göç alan ülke konumundadır. Bu göç olaylarının büyük bir kısmında Türkiye konaklama merkezi konumunda iken önemli bir kısmında da göç eden bireylerin yaşamını devam ettirdiği coğrafi bir konumda bulunmaktadır. Orta Doğu ve Asya ülkelerinden Batı'ya yönelik gerçekleşen göçlerde, Türkiye bir köprü görevi görmekte, bireyler Avrupa'ya Türkiye üzerinden geçiş yapmaktadır. Bununla birlikte, sosyokültürel bağlar ve yaşam şartları bakımından ülkeye gelen göçlerin önemli bir kısmı bu ülkede yaşamını devam ettirme çabası içerisinde (Güngör & Şenel, 2018).

Türkiye son yıllarda Orta Doğu ve komşu ülkelerde meydana gelen savaşlar ve iç karışıklıklar gibi nedenlerden dolayı yoğun bir yabancı göçüne maruz kalmıştır. 1990'lı yıllardan itibaren Afganistan, Hindistan, Pakistan, Körfez ülkeleri, Irak, İran, Suriye, Azerbaycan gibi ülkelerden toplu göçler yaşanmaktadır (Anderson vd, 2003; Thomas, 2016). Son 10 yıl içinde özellikle 5 milyondan fazla kişi, savaş nedeniyle Türkiye'ye ya da Türkiye üzerinden Batı'ya göç etmiştir. Bu göçlerin kontrolsüz ve zorunlu gerçekleşmesi nedeniyle, bazı coğrafyalarda özel kamplar kurulmuş, bu alanlarda mültecilerin eğitim ve diğer temel ihtiyaçlarının karşılanması amaçlanmıştır. Bu süreçte en önemli ihtiyaçlardan biri eğitim ve iletişimle ilgili ihtiyaçların karşılanması olmuş, mültecilere yönelik özel eğitim içerikleri ve eğitim merkezleri hazırlanmıştır (İmamoğlu & Çalışkan, 2017). Mültecilerin toplumla iç içe yaşadığı ya da kampların bulunmadığı bölgelerde ise bu kişiler yerel halkla iç içe yaşamaya başlamış ve varlıklarını bu şekilde sürdürmeye çalışmışlardır. Devam eden bu süreç zarfında, mültecilerin çocuklarının eğitimi, Türk öğrencilerle aynı sınıflarda gerçekleşmektedir. Ancak bu süreçte mülteci öğrencilerin yerel öğrencilerle aynı sınıfta bulunmaları bazı zorluklar yaşamasının yanında eğitsel sorunlarla da karşılaştıkları da düşünülmektedir. Bu durum mülteci öğrencilerin dil bilmeme, iletişimsizlik, davranış problemleri, motivasyonun düşmesi, okula uyum, dikkatsizlik, isteksizlik ve akademik başarıda zayıflama gibi sorunlara neden olabilmektedir (Şimşir & Dilmaç, 2018).

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada yabancı uyruklu öğrencilerin bulunduğu sınıflarda eğitim öğretim sürecinde oluşan sorunların öğretmen görüşlerine göre belirlenmesi ve belirlenen bu sorunlara çözüm önerilerinin ortaya konması amaçlanmıştır. Bu amaçla çalışmada, yabancı uyruklu öğrencilerin bulunduğu okullarda öğretmenlik görevini sürdüren öğretmen görüşlerine göre

değerlendirmeler yapılacak olup araştırma kapsamında aşağıda belirlenen soruların cevapları aranacaktır;

1- Yabancı uyruklu öğrencilerin sınıf içindeki eğitim öğretim sürecine etkilerine ilişkin öğretmen görüşleri nelerdir?

2- Sınıfında yabancı uyruklu öğrenci bulunan öğretmenlerin performanslarının nasıl etkilendiğine dair öğretmen görüşleri nelerdir?

3- Yabancı uyruklu öğrencilerin bulunduğu sınıflarda ortaya çıkan sınıf yönetimi sorunlarına ilişkin öğretmen görüşleri nelerdir?

4- Öğretmenlerin yabancı uyruklu öğrencilerin bulunduğu sınıflardaki sorunları nasıl çözdüklerine dair görüşleri nelerdir?

5- Yabancı uyruklu öğrencilerin bulunduğu sınıflardaki sorunların çözümünde bakanlık düzeyinde neler yapılacağına ilişkin öğretmen önerileri nelerdir?

YÖNTEM

Araştırma Deseni

Bu araştırmada yabancı uyruklu öğrencilerin yoğun olarak bulunduğu sınıflarda görev yapan öğretmenlerin yaşadıkları sorunların öğretmen görüşleri açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim (fenomenoloji) çalışması deseni kullanılmıştır. Fenomenoloji çalışmalarında bireylerin bir olguya ve duruma ilişkin yaşantıları, deneyimleri ve bunlara yükledikleri anlamları ortaya koymaya çalışmaktadır (Gill, 2014). Bu bağlamda yabancı öğrencilerin bulunduğu okullarda öğretmenlerin yaşadıkları durumu ortaya koymak amacıyla yapılan bu araştırmada durum çalışması deseni tercih edilmiştir.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Gaziantep ilinin Şahinbey ve Şehitkamil ilçelerinde bulunan ilkokullarda görev yapan, sınıfında mülteci ve Türk öğrencilerin bulunduğu 25 öğretmen oluşturmaktadır. Katılımcı öğretmenler seçkisiz olmayan örnekleme yöntemlerinden biri olan kolay örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Öğretmenlerin demografik özelliklerine ilişkin bilgiler Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Öğretmenlerin demografik değişkenlere göre dağılımı

Değişkenler	Değer	<i>f</i>
Görevi	Sınıf öğretmeni	23
	Okul Öncesi	2
Kıdem	6-10 yıl	8
	11-15 yıl	3
	16 yıl ve üzeri	14
Cinsiyet	Erkek	10
	Kadın	15
Eğitim Durumu	Lisans	24
	Lisansüstü	1
Toplam		25

Araştırmaya katılan ve 23'ü sınıf öğretmeni, 2'si okul öncesi öğretmenlerin; 10'u erkek, 15'i kadındır. Kıdemleri 6-10 yıl arasında değişen 8 öğretmen, 11-15 yıl arasında 3 öğretmen, 16 yıl ve üzeri 14 öğretmen bulunmaktadır. Katılımcıların 24'ü lisans, 1'i lisansüstü mezundur. Okul öncesi öğretmenleri ilköğretim bünyesinde yer alan okul öncesi öğretmenlerden oluşmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilmiş olan ve beş sorudan meydana gelen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formu hazırlanırken yabancı öğrencilerden kaynaklı yaşanan sorunlara ilişkin ilgili alan yazın incelenmiştir. Bu kapsamda öğretmenlerin yaşadıkları sorunlar bağlamında görüşme soruları belirlenmiştir. İlgili sorular kapsam geçerliliği açısından incelenmek üzere ilgili alanda çalışmalar yapan uzmanlara gönderilmiştir. Alan uzmanlarının görüşleri dikkate alınarak sorular yapı ve içerik açısından yeniden düzenlenmiş ve anlaşılabilirlik yönünden incelenmek üzere Türkçe eğitimi alanında görev yapan akademisyene gönderilmiştir. Görüşme sorularının kapsam ve anlaşılabilirlik açısından düzenlendikten sonra iki öğretmenle pilot uygulama amaçlı paylaşılmıştır. Bu kapsamda herhangi bir sorun olmadığı anlaşıldıktan sonra çalışmaya katılmak isteyen gönüllü öğretmenler ile ortalama 30-35 dakika süren görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Veri toplama sürecinde sınıflarında yabancı öğrenci yoğunluğu bulunan öğretmenler ile görüşülerek randevu alınarak, kendilerine uygun bir zaman ve mekânda görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırma verilerinin analizinde içerik analiz yöntemi kullanılmıştır. Veri analizi sürecinin temel amacı, elde ettiğimiz ham veriden anlam çıkarmaktır. Bu amaçla araştırmacı okuduklarını, araştırmadaki gözlemlerini ve bu araştırmaya katılan kişilerden edindiği bilgileri yorumlamalı, sadeleştirmeli ve ulaştığı bilgiler ışığında kendi verisini oluşturmalıdır. Veriden anlam çıkarmak için araştırmacı sürekli olarak somut veri seti ile soyut kavramlar, tanımlamalar ve yorumlamalar arasında gidip gelmeli, tümevarım ve tümdengelim yöntemlerini akıl yürütme yöntemleriyle birlikte kullanmalıdır (Corbin & Strauss, 2008). Bu süreç sonunda elde edilen bulgular ve bakış açıları çalışmanın özünü oluşturur. Bu süreçte bilgiyi anlamlandırmanın ve öz bilgiye ulaşmanın belirli bir yöntemi yoktur. Burada önemli olan veriden elde edilen anlamı analitik bir süreçten geçirerek onu net bir şekilde aktarmaktır (Leech & Onwuegbuzie, 2007). Bu bağlamda ham verilerden anlamlı bilgiler elde etmek için yazılı görüşme verileri ayrıntılı bir şekilde incelenmiş, anlamlı verilerden kodlar elde edilmiş, benzer nitelik taşıyan kodlar bir araya getirilerek temalar belirlenmiştir.

BULGULAR

“Yabancı uyruklu öğrencilerin sınıf içindeki eğitim öğretim sürecine etkileri nelerdir? sorusuna verilen yanıtların tema ve kodları aşağıda verilen Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. *Yabancı uyruklu öğrencilerin eğitim öğretim sürecine etkisi*

Tema	Kodlar	f
Olumsuz Etkiler	Dil bilmeme	17

Eğitimde yavaşlama	10
Düzensizlik/disiplinsizlik	5
Uyumsuzluk	4
Yabancı öğrenci sayısının fazla olması	3

Yabancı uyruklu öğrencilerin sınıf içindeki eğitim öğretim süreçlerine etkileri ile ilgili öğretmenlerin verdikleri yanıtlar doğrultusunda olumsuz etkiler teması içerisinde dil bilmeme, eğitimde yavaşlama, düzensizlik/disiplinsizlik, uyumsuzluk ve yabancı öğrenci sayısının fazla olması şeklinde kodların ortaya çıktığı görülmektedir.

Öğretmen görüşleri incelendiğinde öğretmenlerin sınıf içindeki yabancı uyruklu öğrencilerden kaynaklı olumsuz etkilerin dil bilmemeleri dolayısıyla kendini ifade edememeleri ve eğitim öğretim sürecini yavaşlatmaları olduğu söylenebilir. Tema ile ilgili öğretmenlerin görüşlerine aşağıdaki ifadeler örnek olarak gösterilebilir;

"Ö3: Dil probleminden kaynaklı sorunlar meydana gelmekte, öğrencilerin okula uyumunda sıkıntılı ve sancılı bir süreç oluşmakta, ayrıca okuma yazma öğretimi çok zaman almaktadır."

"Ö7: Yabancı uyruklu öğrencilerin okula uyumu, oldukça zaman almakta, bu durum sınıf içerisindeki eğitim öğretim etkinliklerinin aksamasına ve eğitim seviyesinin düşmesine neden olmaktadır."

"Sınıfınızda yabancı uyruklu öğrencilerin bulunması, öğretmen olarak performansınızı nasıl etkilemektedir? sorusuna verilen yanıtların tema ve kodları aşağıda verilen Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. Sınıfta yabancı uyruklu öğrencilerin öğretmen performansına etkisi

Tema	Kodlar	f
Performans Etkisi	Daha fazla çaba harcama ve performans düşüklüğü	17
	Dil bilmeme	8
	Anlaşamama/iletişimsizlik	4
	İsteksizlik	4
	Verim düşüklüğü	3

Sınıfında yabancı uyruklu öğrenci bulunan öğretmenlerin performansının etkilenmesi ile ilgili ifadelerden ortaya çıkan tema ve kodlar incelendiğinde bu tema içerisinde daha fazla çaba harcama ve performans düşüklüğü, dil, anlaşamama/iletişimsizlik, isteksizlik ve verim düşüklüğü şeklinde kodların oluştuğu görülmüştür.

Öğretmen görüşleri incelendiğinde öğretmenlerin sıklıkla ifade ettikleri kodların: Fazla çaba harcama, performans düşüklüğü ve dil bilmeme şeklinde olduğu görülmektedir. Dolayısıyla sınıfta yabancı uyruklu öğrenci bulunması öğretmenlerin daha fazla çaba harcamasına neden olabilmektedir. Harcadığı çabanın karşılığını alamadığını düşünmesinden dolayı öğretmenin performansında düşüş görülebilmektedir. Ayrıca iletişimde dil problemleri yaşandığı söylenebilir. Tema ile ilgili öğretmenlerin görüşlerine aşağıdaki ifadeler örnek olarak gösterilebilir;

"Ö8: Performansımı olumsuz etkiliyor. Konuları gereğinden fazla tekrar yapıyorum."

"Ö14: Performansımın aynı düzeyde kalmasına özen göstermeme rağmen performansım olumsuz etkileniyor ve gösterdiğim çabanın karşılığını yeterince alamıyorum."

"Ö20: Dil sorunu yaşamaktayım sadece görsel olarak anlatmaya ve anlamaya çalışıyoruz. Bunun yanı sıra evde aldıkları eğitimde etkili, evde aldıkları eğitimin seviyesi çok düşük."

"Yabancı uyruklu öğrencilerin bulunduğu sınıflarda ortaya çıkan sınıf yönetimi sorunları nelerdir? sorusuna verilen yanıtların tema ve kodları aşağıda verilen Tablo 4'te gösterilmiştir.

Tablo 4. Yabancı uyruklu öğrencilerin bulunduğu sınıflarda sınıf yönetimi sorunları

Tema	Kodlar	f
Sorunlar	Disiplin/sınıf yönetimi	13
	İletişimsizlik	12
	İlgisizlik	2
	Düzye farklılığı	2

Yabancı uyruklu öğrencilerin bulunduğu sınıflarda ortaya çıkan sınıf yönetimi sorunlarına ilişkin öğretmenlerin görüşleri incelendiğinde sorunlar teması içerisinde disiplin/sınıf yönetimi, iletişimsizlik/dil, ilgisizlik ve düzey farklılığı şeklinde kodların olduğu belirlenmiştir.

Öğretmen görüşleri incelendiğinde yabancı uyruklu öğrencilerin bulunduğu sınıflarda sıklıkla ortaya çıkan sorunların: disiplin, sınıf yönetimi, iletişimsizlik ve dil sorunları şeklinde olduğu söylenebilir. Tema ile ilgili öğretmenlerin görüşlerine aşağıdaki ifadeler örnek olarak gösterilebilir;

"Ö6: Özellikle dil problemi yaşayan öğrenciler, konuyu anlamadıkları ve genelde aileden şiddet gördükleri için arkadaşlarına karşı şiddete meyilli olmaktadır."

"Ö9: Defter çıkarın diyorum kitap çıkarıyorlar. Yazı defteri çıkarın diyorum matematik testleri çıkarıyorlar. Ders araç gereçleri sürekli olmuyor. Biz veriyoruz ertesi gün yine yok. Bu da sınıf yönetimini alt üst ediyor."

"Ö18: Aynı dili konuşmadığımız çocuklarla özellikle sınıf kurallarına uyma da çok problem yaşıyoruz. Çocuklar iletişim sorunu sebebiyle öğretmeni net bir şekilde anlayamadığı için dikkatleri farklı alanlara yöneliyor. Bu durumda sürekli ikaz gerektirdiğinden zaman kaybına sebep oluyor."

“Yabancı uyruklu öğrencilerin bulunduğu sınıflardaki sorunları nasıl çözmektesiniz” sorusuna verilen yanıtların tema ve kodları aşağıda verilen Tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5. Yabancı uyruklu öğrencilerin bulunduğu sınıflardaki sorunların çözümü

Tema	Kodlar	f
Çözüm yöntemleri	Türkçe bilenlerle aracılık yaparak	5
	Sıra arkadaşlığı	3
	Aile ile iletişim	3
	Türkçe öğrenmeye teşvik etme	3
	Etkinlikler düzenleme	3
	Bilenleri bilmeyenlerle eşleştirme	2
	Çocuğu tanıma	1
	Seviye grupları	1

Öğretmenlerin, yabancı uyruklu öğrencilerin bulunduğu sınıflardaki sorunları nasıl çözmektesiniz sorusuna verdikleri yanıtlar incelendiğinde çözüm yöntemleri şeklinde bir temanın ortaya çıktığı ve bu tema içerisinde Türkçe bilenlerle aracılık yaparak, sıra arkadaşlığı, aile ile iletişim, Türkçe öğrenmeye teşvik etme, etkinlikler düzenleme, bilenleri bilmeyenlerle eşleştirme, çocuğu tanıma ve seviye grupları şeklinde kodların oluştuğu belirlenmiştir.

Öğretmen görüşleri incelendiğinde öğretmenlerin yabancı uyruklu öğrencilerin bulunduğu sınıflardaki sorunları çözmeye sıklıkla kullandıkları çözüm yöntemlerinin Türkçe bilenlerle aracılık yapma, sıra arkadaşlığı ve aile ile iletişim şeklinde olduğu belirlenmiştir. Tema ile ilgili öğretmenlerin görüşlerine aşağıdaki ifadeler örnek olarak gösterilebilir;

“Ö10: Sınıfta Öncelikle Türkçesi iyi olan öğrencilerden bir tercüman seçiyorum. Öğrenciler beni anlayana kadar oradaki iletişimi gerektiğinde bu öğrenci vasıtasıyla hallediyorum. Sınıftaki sorunların çözümü için çocuğu yaşadığı ortamı tanımak ve çocuğu daha iyi anlayıp uygun çözüm yolu bulmak için aile ziyareti yapıp velilerle fikir alışverişinde bulunuyorum.”

“Ö17: Aile rehber öğretmen iş birliği ile sorunların çözümü için gerekli çalışmalar yapılmaktadır. Öğrenciler ile bağ kurularak sorunların çıkış nedenleri bulunmaya çalışılmaktadır.”

“Ö22: Sınıf içerisinde Türkçe bilen bir öğrenciden yardım istiyoruz. Kuralları hatırlatıyoruz. Konuşarak çözmeye çalışıyoruz. Türk asıllı öğrencilerle birlik ve beraberlik içerisinde anlaşmaları gerektiğini bildiğimiz için buna yönelik çalışmalar yapıyoruz.”

“Yabancı uyruklu öğrencilerin bulunduğu sınıflardaki sorunların çözümünde bakanlık düzeyinde neler yapılmalıdır?” sorusuna verilen yanıtların tema ve kodları aşağıda verilen Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6. Sorunların çözümünde bakanlık düzeyinde yapılması gerekenlere ilişkin tema ve kodlar

Tema	Kodlar	f
Fiziksel	Okullara eşit paylaşım	11
	Sınıf mevcudu (yabancı öğrenci sayısı) azaltılmalı	4
	Yabancı öğrencileri aynı okula alma	2
Eğitsel	Önce dil eğitimi verilmeli	7
	Eğitime okul öncesinden başlama	2
	Ek kaynak kitaplar hazırlanmalı	2
	Destek eğitim	1
	Aile eğitimi verilmeli	1

Yabancı uyruklu öğrencilerin bulunduğu sınıflardaki sorunların çözümünde bakanlık düzeyinde yapılması gerekenler ile ilgili öğretmenlerin görüşleri incelendiğinde fiziksel ve eğitsel şeklinde 2 temanın ortaya çıktığı belirlenmiştir. Bu temalar incelendiğinde fiziksel temanın içerisinde: okullara eşit paylaşım, sınıf mevcudu (yabancı öğrenci sayısı) azaltılmalı ve yabancı öğrencileri aynı okula alma şeklinde kodların olduğu belirlenmiştir. Eğitsel temanın içerisinde ise: önce dil eğitimi verilmeli, eğitime okul öncesinden başlama, ek kaynak kitaplar hazırlanmalı, destek eğitimi ve aile eğitimi verilmeli şeklinde kodların olduğu görülmektedir.

Öğretmen görüşleri incelendiğinde, öğretmenlerin bakanlık düzeyinde yabancı uyruklu öğrencilerin bulunduğu sınıflardaki sorunların çözümüne yönelik yapılacak faaliyetlerin yabancı öğrencilerin okul ve sınıflara eşit şekilde dağıtılması, yabancı uyruklu öğrencilere öncelikle dil eğitiminin verilmesi ve yabancı uyruklu öğrenci sayısının dengeli bir şekilde okul ve sınıflara dağılımının sağlanması şeklinde olduğu görülmektedir. Temalar ile ilgili öğretmenlerin görüşlerine aşağıdaki ifadeler örnek olarak gösterilebilir;

"Ö17: Öncelikle yabancı uyruklu öğrencilerin, kurumlara eşit bir şekilde dağıtılması gerekmektedir. Belirli kurumlarda yoğunluğun olmadığı sürece ortaya çıkan sorunların kolay bir şekilde çözüleceğine inanıyorum."

"Ö19: Öncelikle çocuk ilkokul düzeyine gelmeden dil eğitimi almalı ve sınava tabi tutulmalı. Yeterli düzeyde Türkçe bilmiyor ise okula başlatılmamalı. İlkokula başladığında ise ilkokul düzeyinde ki her öğrenci için sınıf tekrarı geri getirilmeli."

"Ö23: Her sınıfta yabancı öğrenci sayısının 3'ü 5'i geçmeyecek şekilde düzenlenmesi yapılmalıdır."

TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER

Araştırmada yabancı uyruklu öğrencilerin sınıf içindeki eğitim öğretim sürecini olumsuz etkileyen durumların dil bilmeme, düzensizlik/disiplinsizlik, uyumsuzluk ve yabancı öğrenci sayısının fazla olması olduğu söylenebilir. Öğretmenlerin daha fazla çaba harcamasına rağmen öğrencilerde beklenen başarı düzeyinin yakalanamaması öğretmenlerin performansının düşmesine neden olabilmektedir. Dil ve anlaşılamama/iletişimsizlik yaşandığı belirlenmiştir. Çolak ve İşeri (2022) okul yöneticilerine göre sığınmacı öğrencilerin eğitim sorunlarının belirlenmesine yönelik yaptıkları araştırmada yabancı uyruklu öğrencilerin dil sorunu, uyum problemleri, ailevi, psikolojik ve ekonomik sorunlar yaşadıkları belirlenmiştir. Kırdar (2022) okul yöneticisi ve öğretmenlerin yabancı uyruklu öğrencilerle yaşadıkları sorunlara ilişkin görüşlerini incelediği araştırmada iletişim, uyum, kültür farklılıkları, davranış ve disiplin problemleri yaşandığı belirtilmiştir. Yılmaz ve Demir (2021) sınıf öğretmenlerinin yabancı uyruklu öğrencilere ilişkin sorunları ile çözüm önerilerinin değerlendirilmesine yönelik yaptıkları araştırmada yaşanan sorunların dil ve iletişim sorunları çerçevesinde yoğunlaştığı, bununla birlikte uyum, aile ile iletişim sorunları ve öğrencilerin sosyokültürel farklılıklarından kaynaklı davranışsal sorunlarının bulunduğu belirtilmiştir. Benzer şekilde Doğan & Özdemir (2019), Kiremit ve Akpınar & Akcan (2018) ve Güngör ve Şenel (2018) yaptıkları araştırmalarda okul ve sınıflarında yabancı uyruklu öğrencilerin bulunduğu öğretmenlerin çeşitli sorunlar yaşadıkları ve bu sorunların hem okul hem de sınıf ortamını olumsuz etkilediği belirlenmiştir. Ayrıca öğrenciler arasında disiplin sorunları, motivasyonsuzluk ve öğrencilerde akademik başarının zayıflaması gibi sorunlara yol açtığı ifade edilmiştir. Sarıtaş ve diğerleri (2016) tarafından ilkokullarda yabancı uyruklu öğrencilerle ilgili karşılaşılan sorunlara ilişkin gerçekleştirdikleri araştırmada öğrencilerin davranış ve dil sorunu yaşadıkları, ayrıca Okul ile Milli Eğitim Bakanlığı arasındaki iletişim sorunları olduğu belirtilmiştir. Eğitim öğretim sürecinde öğretmen, öğrenci ve veli arasındaki iletişim sorunlarının yaşandığı belirlenmiştir. Şimşir ve Dilmaç (2018), yaptıkları çalışmada yabancı uyruklu öğrencilerden kaynaklı oluşan sorunların dil bilmeme, Türkçeyi öğrenme konusunda isteksiz olma, Türk öğrencilerle iletişim kurmada zorluk yaşama, okul yönetiminin veliler ile iletişim kurmada zorlandığı sonucuna ulaşılmıştır. Bahar ve Yılmaz (2019), yabancı uyruklu öğrenciler ile gerçekleştirdikleri araştırmasında öğrencilerin uyum sorunları ve dil sorunlarının yaşanan en önemli sorunlar olduğu vurgulanmıştır. Benzer şekilde farklı illerde eğitim gören yabancı uyruklu öğrencilerin sorunlarının belirlenmesi amacıyla Başar vd. (2018) tarafından yapılan araştırmada en önemli sorunların iletişim kurma ve dil öğrenmeye isteksizlik olduğu belirtilmiştir.

Öğretmenlerin, yabancı uyruklu öğrencilerin bulunduğu sınıflardaki sorunları çözme yöntemlerinin Türkçe bilen öğrencilerden yardım alma, sıra arkadaşlığı, aile ile iletişim, Türkçe öğrenmeye teşvik etme, etkinlikler düzenleme, bilenleri bilmeyenlerle eşleştirme, çocuğu tanıma ve seviye grupları oluşturma şeklinde olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. Ayrıca sorunların çözümüne yönelik yabancı öğrencilerin okullara ve sınıflara eşit bir şekilde paylaştırılması, yabancı uyruklu öğrencilere öncelikle dil eğitiminin verilmesi ve sınıflardaki yabancı uyruklu öğrenci sayısının azaltılması şeklinde önerilerin bulunduğu belirlenmiştir. Çolak ve İşeri (2022) okul yöneticilerine göre sığınmacı öğrencilerin eğitim sorunlarının belirlenmesine yönelik yaptıkları araştırmada yaşadıkları sorunların çözümüne yönelik ise dil kurslarının açıldığı, uyum seminerlerinin verildiği, aile ve velilere yönelik ziyaretlerin gerçekleştirildiği, psikolojik danışmanlık hizmetlerinin verildiği belirlenmiştir. Kırdar (2022) okul yöneticileri ve öğretmenlerin yabancı uyruklu öğrencilerle yaşadıkları sorunlara ilişkin görüşlerinin incelediği araştırmada yaşanan sorunların aşılmasında velilerin uyum süreçlerine dahil edilmesi,

öğrencilerin okul ve sınıflara dengeli dağılımının sağlanması, okula başlamadan önce dil kurslarına yönlendirilmelerinin önemli olduğu, Türkçe eğitimine daha erken yaşta başlanması gerektiği ve bu dil sorununun okula başlamadan önce çözülmesinin önemli olduğu belirtilmiştir. Sarıtaş ve diğerleri (2016) tarafından ilkokullarda yabancı uyruklu öğrencilerle karşılaşılan sorunlara ilişkin gerçekleştirdikleri araştırmada ortaya çıkan bu sorunların anasınıflarının oluşturulması, oryantasyon programının uygulanması, tek sınıf tek okul modelinin kullanılması, Milli Eğitim'de özel birim oluşturulması ve dil eğitimine öncelik verilmesiyle çözülebileceği şeklinde görüşlerin ortaya çıktığı belirlenmiştir. Şimşek ve Öztürk (2016), sınıf öğretmenlerinin Suriye uyruklu öğrencilere dair görüşleri incelenmiş, araştırma sonucunda yabancı uyruklu öğrencilerin düzeylerinin belirlenerek sınıflara yerleştirilmesinin, okula başlamadan önce dil eğitimi ve okula uyum eğitimlerinin verilmesinin ve veliler ile iletişimin iyileştirilmesinin faydalı olabileceği belirtilmiştir.

Araştırmada yabancı uyruklu öğrencilerin Türk öğrencilerle aynı sınıfta bulunmasının öğretmenlerde yetersizliklere neden olduğu bunun yanında dil, bilgisizlik, materyal sorunları, anlamamama ve uyumsuzluk gibi sorular yaşandığı, özellikle de öğrencilerin akademik olarak daha olumsuz etkilendiği belirlenmiştir. Kırdar (2022) okul yöneticisi ve öğretmenlerinin yabancı uyruklu öğrencilerle yaşadıkları sorunlara ilişkin görüşlerini incelediği araştırmada okul yöneticisi ve öğretmenlerin iletişim sorunları, uyum sorunları, kültür farklılıkları, davranış ve disiplin problemleri yaşadıkları belirtilmiştir. Benzer şekilde Doğan & Özdemir (2019), Kiremit ve Akpınar & Akcan (2018) ve Güngör ve Şenel (2018) yaptıkları araştırmalarda okulunda veya sınıfında yabancı uyruklu öğrencilerin bulunduğu öğretmenlerin çeşitli sorunlar yaşadıkları ve bu sorunların okul ve sınıf ortamlarını olumsuz etkilediği belirtilmiştir. Şimşir ve Dilmaç (2018), yaptıkları çalışmada yabancı uyruklu öğrencilerin bulunduğu okullarda yaşanan sorunların dil bilmeme nedeniyle, iletişim kurmada sıkıntı yaşama olduğunu sonuçlarına ulaşmıştır. Bahar ve Yılmaz (2019), yabancı uyruklu öğrenciler ile yaptıkları araştırmada yabancı öğrencilerin Türk öğrencilerle aynı sınıfta bulunmalarında öğrencilerin okula uyum sorunları ve dil bilmeme sorunlarının yaşanan en önemli sorunlar olduğu vurgulanmıştır. Benzer şekilde Başar vd. (2019) tarafından yapılan araştırmada yabancı uyruklu öğrencilerin sınıfta bulunmalarında en önemli sorunların iletişim ve dil sorunları olduğu belirtilmiştir.

Araştırma sonuçları ile ilgili literatürde yer alan benzer bulgular birlikte değerlendirildiğinde yabancı öğrencilerin bulunduğu sınıflarda ve okullarda en önemli sorunun dil bilmeme ve iletişim konusunda yaşadığı sorunlar olduğu bununla birlikte, davranış problemleri, uyum problemleri, sosyal ve psikolojik sorunların yaşanabildiği söylenebilir. Bu sorunların bir an önce çözülmesi için öğretmenlerin belirttikleri öneriler de dikkate alındığında, yabancı uyruklu öğrencilerin Türk öğrencilerin bulunduğu sınıflara yerleştirilmeden önce temel düzeyde dil becerilerine sahip olması sağlanmalı ve yabancı uyruklu öğrenciler okul ve sınıflara dengeli bir şekilde paylaştırılmalıdır. Bu sayede öğrencilerin uyum süreçlerinin kolaylaştırılması ve Türk öğrenciler tarafından kabul edilme durumlarının desteklenmesi sağlanmalıdır.

Yabancı uyruklu öğrencilerin bulunduğu sınıflarda eğitim ve öğretim sürecine yönelik sorunlar ve çözüm önerilerinin incelendiği bu araştırmada, sınıfında yabancı öğrenci bulunan 25 öğretmen ile görüşme yapılmıştır. Gaziantep ilinin Şahinbey ve Şehitkamil ilçelerindeki okullarda çalışan öğretmenler ile yapılan görüşmelerden elde edilen verilerin analiziyle aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır;

- Yabancı uyruklu öğrencilerin sınıf içindeki eğitim öğretim sürecine etkilerinin dil bilmeme, eğitimde yavaşlama, düzensizlik/disiplinsizlik, uyumsuzluk ve yabancı öğrenci sayısının fazla olması şeklinde olduğu sonucu elde edilmiştir.
- Sınıfında yabancı uyruklu öğrenci bulunan öğretmenlerin performansının etkilemesine ilişkin daha fazla çaba harcadığı ve bunun sonucunda öğretmen performansının olumsuz olarak etkilendiği, dil, anlaşılamama/iletişimsizlik, isteksizlik ve verim düşüklüğü şeklinde temaların ortaya çıktığı sonucu elde edilmiştir.
- Yabancı uyruklu öğrencilerin bulunduğu sınıflarda ortaya çıkan sınıf yönetimi sorunlarının disiplin/sınıf yönetimi, iletişimsizlik/dil, ilgisizlik ve düzey farklılığı şeklinde olduğu sonucu elde edilmiştir.
- Öğretmenlerin, yabancı uyruklu öğrencilerin bulunduğu sınıflardaki sorunları çözme yöntemlerinin Türkçe bilenlerle aracılık yapma, sıra arkadaşlığı, aile ile iletişim, Türkçe öğrenmeye teşvik etme, etkinlikler düzenleme, bilenleri bilmeyenlerle eşleştirme, çocuğu tanıma ve seviye grupları oluşturma şeklinde olduğu sonucu elde edilmiştir.
- Yabancı uyruklu öğrencilerin bulunduğu sınıflardaki sorunların çözümünde bakanlık düzeyinde yapılması gerekenlerin yabancı öğrencilerin okul ve sınıflara eşit bir şekilde dağıtılması, yabancı uyruklu öğrencilere öncelikle dil eğitiminin verilmesi ve sınıflardaki yabancı uyruklu öğrenci sayısının azaltılması şeklinde olduğu sonuçları elde edilmiştir.

Öneriler

Göç sonucu Türkiye'ye gelen yabancı uyruklu öğrencilerin eğitimi önemli bir konudur. Yabancı uyruklu öğrencilerin bulunduğu okullardaki öğrencilerin sorunları ve bu sorunlara yönelik çözüm önerilerinin neler olduğu ile ilgili araştırma sonucunda aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir.

- Yabancı uyruklu öğrencilerin Türk öğrencilerin bulunduğu sınıflara yerleştirilmeden önce belirli düzeylerde Türkçe dil becerilerine sahip olmaları sağlanmalıdır.
- Yabancı uyruklu öğrencilerin bulundukları sınıflarda uyumsuzluk ve düzensizlik gibi sorunların yaşandığı görülmüştür. Bu sorunların çözümüne ilişkin yabancı uyruklu öğrenciler ve aileleri için uyum programları hazırlanarak uygulanması sağlanabilir.
- Yabancı uyruklu öğrenci sayısı fazla olan öğretmenlerde isteksizlik yaşanmakta, verim ve performans düşüklüğü gibi sorunlar oluşmaktadır. Dolayısıyla bu öğretmenlere yönelik destek eğitimleri ve teşvikler verilebilir.
- Yabancı uyruklu öğrenciler okullara ve sınıflara eşit bir şekilde dağıtılarak bu öğrencilerin belirli okullarda ya da merkezlerde yığılmaları önlenmelidir. Bu sayede eğitim ortamlarında meydana gelen olumsuz etkilerin en aza indirilmesi sağlanabilir.
- Yabancı uyruklu öğrencilerin daha iyi bir eğitim alabilmeleri için öğrencilere ek kaynak kitaplar verilebilir.
- Yabancı uyruklu öğrencilerin ailelerine yönelik eğitimler düzenlenerek uyum sağlama süreci hızlandırılabilir.

Yazarların Katkı Oranı

Tüm yazarların katkı oranları eşittri.

Çıkar Çatışması

Herhangi bir kişi veya kurumla söz konusu bir çıkar çatışması yoktur.

KAYNAKLAR

- Anderson, A., Hamilton, R., Moore, D., Loewen, S., & Frater-Mathieson, K. (2003). Education of refugee children: Theoretical perspectives and best practice. In *Educational interventions for refugee children* (pp. 15-25). Routledge.
- Bahar, H. & Yılmaz, O. (2018). Ahıskan, göç ve eğitim. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 6(2), 238-257. <https://doi.org/10.14689/issn.2148-2624.1.6c2s11m>
- Başar, M. Akan, D. & Çiftçi, M. (2018). Mülteci öğrencilerin bulunduğu sınıflarda öğrenme sürecinde karşılaşılan sorunlar. *Kastamonu Education Journal*, 26 (5), 1571-1578. <https://doi.org/10.24106/kefdergi.427432>
- Bozkurt, B. (2023). Suriyeli Öğrencilerin Yoğun Olduğu Sınıflarda Öğretmenlerin Yaşadığı Sorunlar ve Çözüm Önerileri. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 12(4), 1222-1235. <https://doi.org/10.33206/mjss.1245359>
- Corbin, J., & Strauss, A. (2008). *Basics of qualitative research techniques and procedures for developing grounded theory (third edition)*. Sage.
- Crul, M., Keskiner, E., Schneider, J., Lelie, F., & Ghaemina, S. (2016). No lost generation? Education for refugee children. A comparison between Sweden, Germany, The Netherlands and Turkey. *The integration of migrants and refugees*. Florence: European University Institute.
- Çolak, İ., & İşeri, E. T. (2022). Okul yöneticilerine göre sığınmacı öğrencilerin eğitim sorunları. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2022(18), 93-113. <https://doi.org/10.46778/goputeb.1027707>
- Doğan, S., & Özdemir, Ç. (2019). Sivas ilinde öğrenim gören yabancı uyruklu öğrencilerin okul iklimine etkisinin incelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(69), 124-141. <https://doi.org/10.17755/esosder.411180>
- Gill, Michael J. (2014). The possibilities of phenomenology for organizational research. *Organizational Research Methods*, 17(2), 118-137. <https://doi.org/10.1177/1094428113518348>
- Güngör, F., & Şenel, E. A. (2018). Yabancı uyruklu ilköğretim öğrencilerinin eğitim-öğretiminde yaşanan sorunlara ilişkin öğretmen ve öğrenci görüşleri. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 8(2), 124-173. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/525778>
- Hamilton, R., ve Moore, D. (2003). Education of refugee children: Documenting and implementing change. In *Educational interventions for refugee children* (pp. 120-130). Routledge.

- İmamoğlu, H. V., & Çalışkan, E. (2017). Yabancı uyruklu öğrencilerin devlet okullarında ilköğretim eğitime dair öğretmen görüşleri: Sinop ili örneği. *Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(2), 529-546. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/374280>
- Kırdar, G. (2022). *Okul yöneticisi ve öğretmenlerinin yabancı uyruklu öğrencilerle yaşadıkları sorunlara ilişkin görüşleri* [Tezsiz Yüksek Lisans Projesi]. Pamukkale Üniversitesi.
- Kiremit, R. F., Akpınar, Ü., & Akcan, A. T. (2018). Suriyeli öğrencilerin okula uyumları hakkında öğretmen görüşleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 26(6), 2139-2149. <https://doi.org/10.24106/kefdergi.428598>
- Kirk, J., & Winthrop, R. (2007). Promoting quality education in refugee contexts: Supporting teacher development in Northern Ethiopia. *International Review of Education/Internationale Zeitschrift Für Erziehungswissenschaft/Revue Internationale De l'Education*, 53(5/6), 715-723. <https://www.jstor.org/stable/27715426>
- Leech, N. L. & Onwuegbuzie, A. J. (2007). An array of qualitative data analysis tools: A call for data analysis triangulation. *School Psychology Quarterly*, 22, 557-584. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/1045-3830.22.4.557>
- Reynolds, A. D., & Bacon, R. (2018). Interventions supporting the social integration of refugee children and youth in school communities: A review of the literature. *Advances in social work*, 18(3), 745-766. <https://doi.org/10.18060/21664>
- Sarıtaş, E., Şahin, Ü. & Çatalbaş, G. (2016). İlkokullarda yabancı uyruklu öğrencilerle karşılaşılan sorunlar. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 25 (1), 208-229. <https://dergipark.org.tr/en/pub/pausbed/issue/34754/384374>
- Şimşek, H. & Öztürk, M. (2016, Eylül). Suriyeli öğrencilere dair sınıf öğretmenlerinin görüşleri: Konya - Mehmet Hasan Sert ilkökulu örneği. *2nd International Congress on Applied Sciences: Migration, Poverty and Employment*, (s. 494-502). Konya, Türkiye.
- Şimşir, Z., & Dilmaç, B. (2018). Yabancı uyruklu öğrencilerin eğitim gördüğü okullarda öğretmenlerin karşılaştığı sorunlar ve çözüm önerileri. *İlköğretim Online*, 17(2), 1116-1134. <https://doi.org/10.17051/ilkonline.2018.419647>
- Thomas, R. L. (2016). The right to quality education for refugee children through social inclusion. *Journal of Human Rights and Social Work*, 1(4), 193-201. <https://doi.org/10.1007/s41134-016-0022-z>
- Toker-Gokce, A., & Acar, E. (2018). School principals' and teachers' problems related to the education of refugee students in Turkey. *European Journal of Educational Research*, 7(3), 473-484. <https://doi.org/10.12973/eu-jer.7.3.473>
- Yılmaz, E. A. (2019). *2011 sonrası Türkiye'ye gelen Suriyelilerin toplumsal uyum süreci ve sorunları: Aydın ilinde bir alan araştırması* [Yayınlanmamış Doktora Tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Yılmaz, N. Y. & Demir, E. (2021). Sınıf öğretmenlerinin yabancı uyruklu öğrencilere ilişkin sorunları ile çözüm önerilerinin değerlendirilmesi. *Kalem Uluslararası Eğitim ve İnsan Bilimleri Dergisi*, 11(2), 535-556. <https://doi.org/10.23863/kalem.2021.197>